

53. AUTÓBUSZ SZAKÉRTŐI TANÁCSKOZÁS

Hidrogén és elektromos átállás a buszközlekedésben Utak és lehetőségek

Magyar Hidrogéntechnológiai Szövetség

Lepsényi István, elnök

2023. október 26.

Magyar Hidrogéntechnológiai Szövetség bemutatása

Hydrogen
Europe™

Tagság

→ 88 tag ←

HUNGARIAN HYDROGEN
TECHNOLOGY ASSOCIATION

Urban Mobility

Stratégiai partnerség

HORIZON-JTI-CLEANH2-2022-06-02

EU projekt – nemzetközi konzorcium
egy bolgár hidrogénvölgy kialakítására

Főbb tevékenységek:

- **Stratégia** - A magyar hidrogénstratégia végrehajtásának támogatása
- **Zöld kamion program** koordinációja
- **Tanulmányok**
- **Nemzetközi kapcsolatok** szervezése
- **Projektek és innovációs láncok** generálása
- **H2 szabályozás** véleményezése, javaslatok megfogalmazása
- **Oktatás** - H2 szakemberek képzése

Tagság

A technológia tesztelése a gyakorlatban:

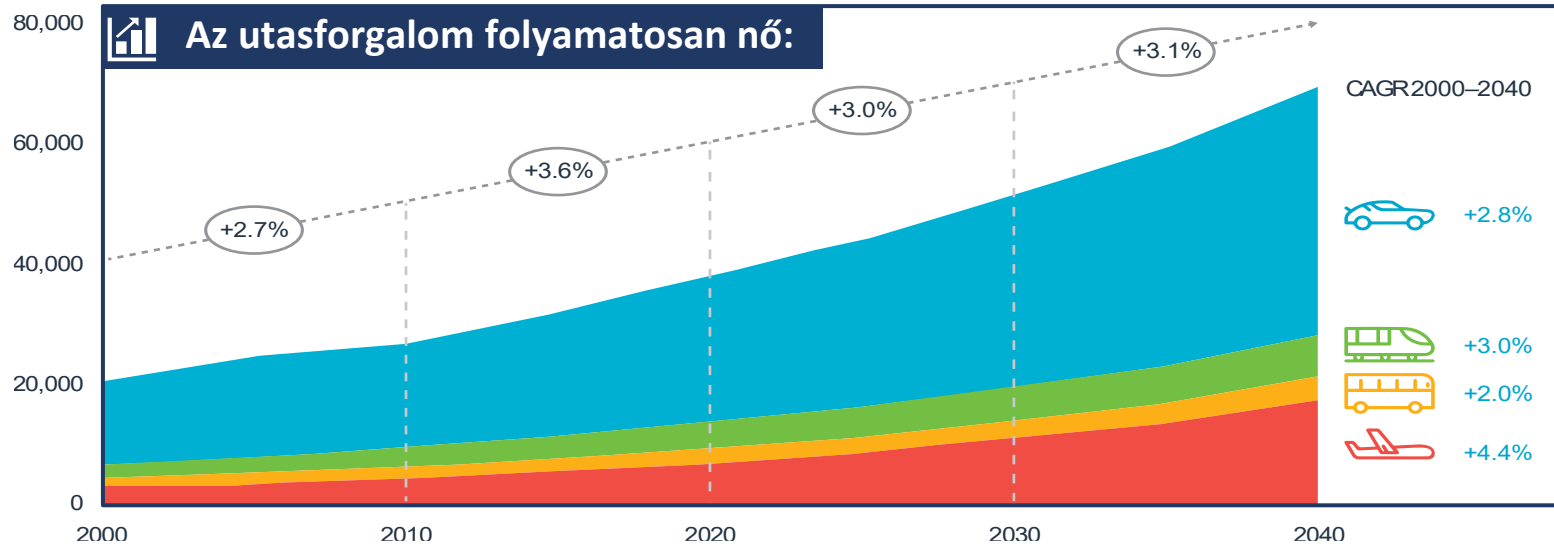
Mobil H2
töltőállomás
telepítése
(ZalaZone)

Budapest-Nürnberg
(Hydrogen Dialogue)
H2 autóval:

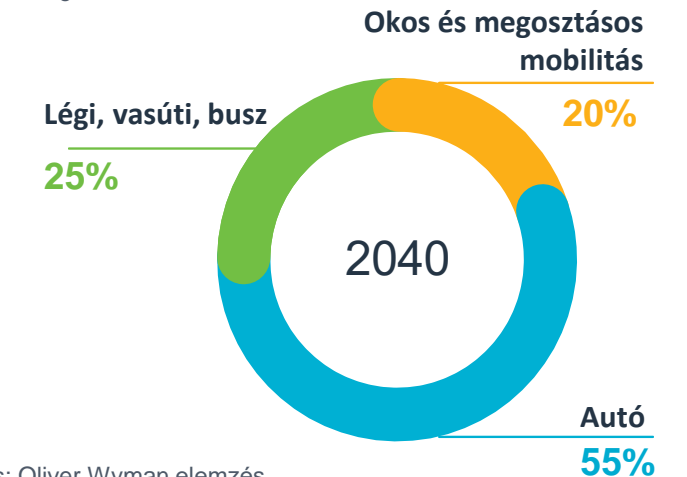
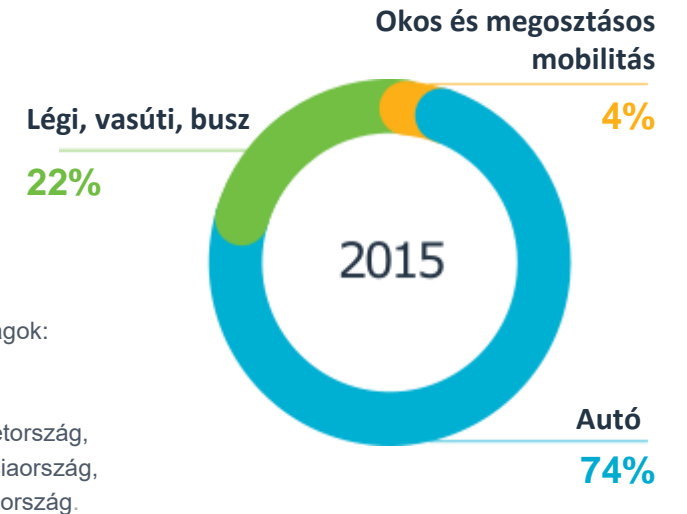
A mobilitás fejlődése, nemzetközi tendenciák

Forrás: McKinsey & Company

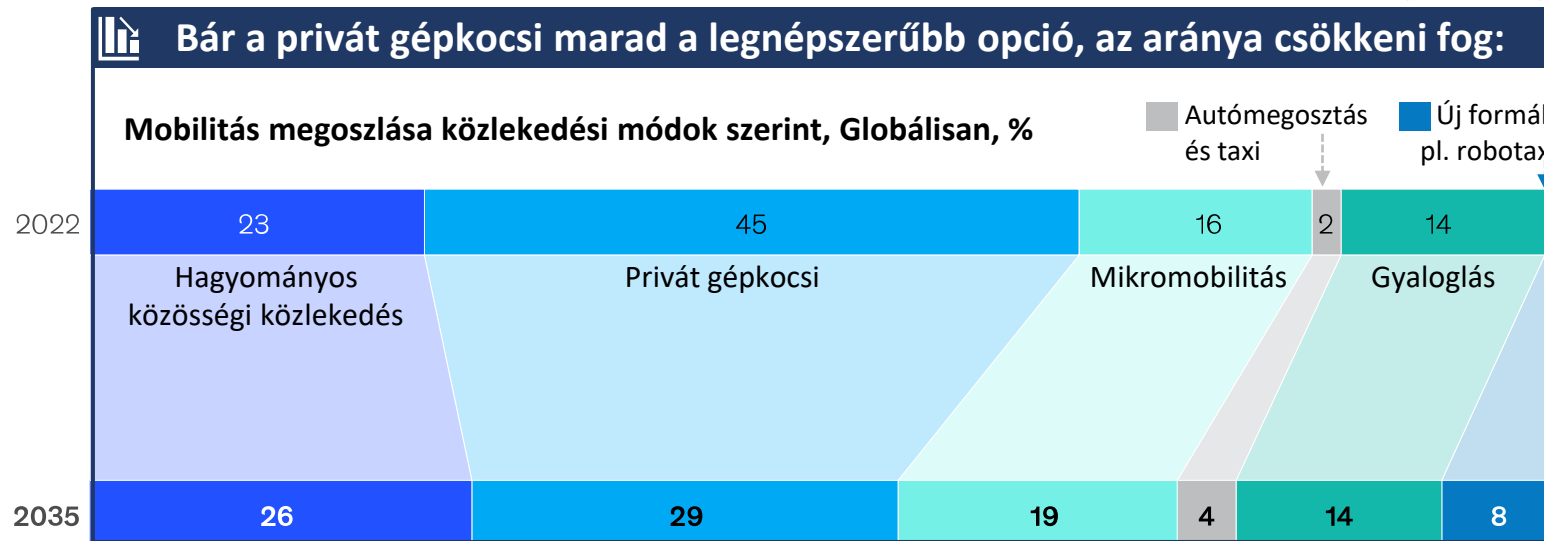
Az innovatív szolgáltatások aránya nő:

Teljes piac relatív változása %-ban az adott országokban

Forrás: Oliver Wyman elemzés

Forrás: McKinsey & Company

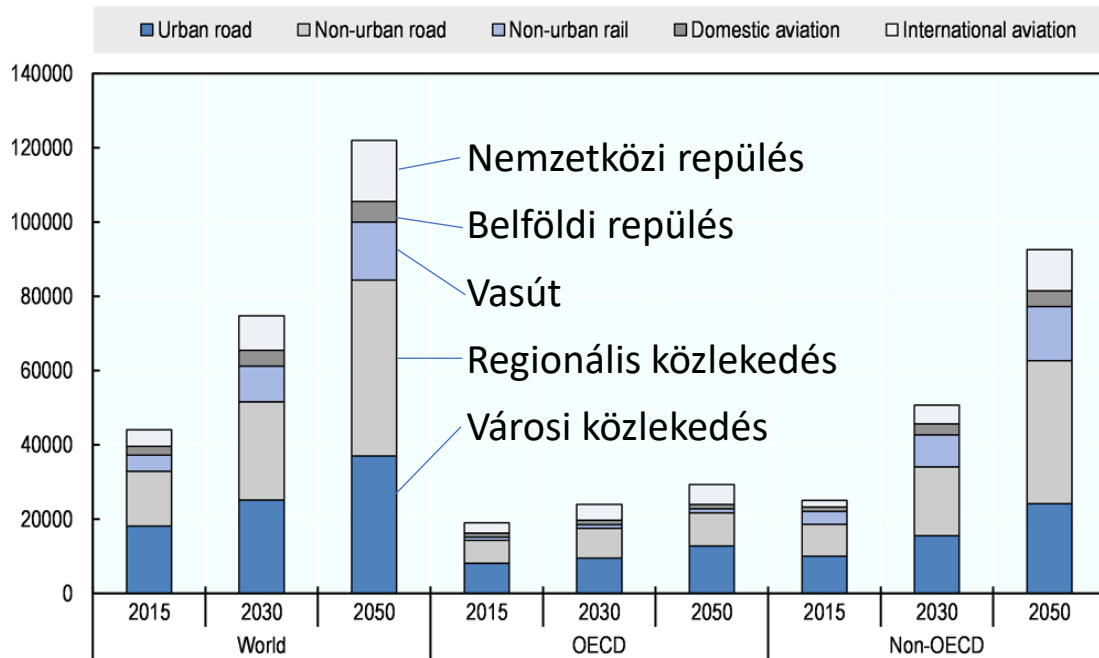

A közút-vasút-légi közlekedés megoszlásának trendje

Utazási igény a közösségi közlekedési módokra Milliárd utaskilométer

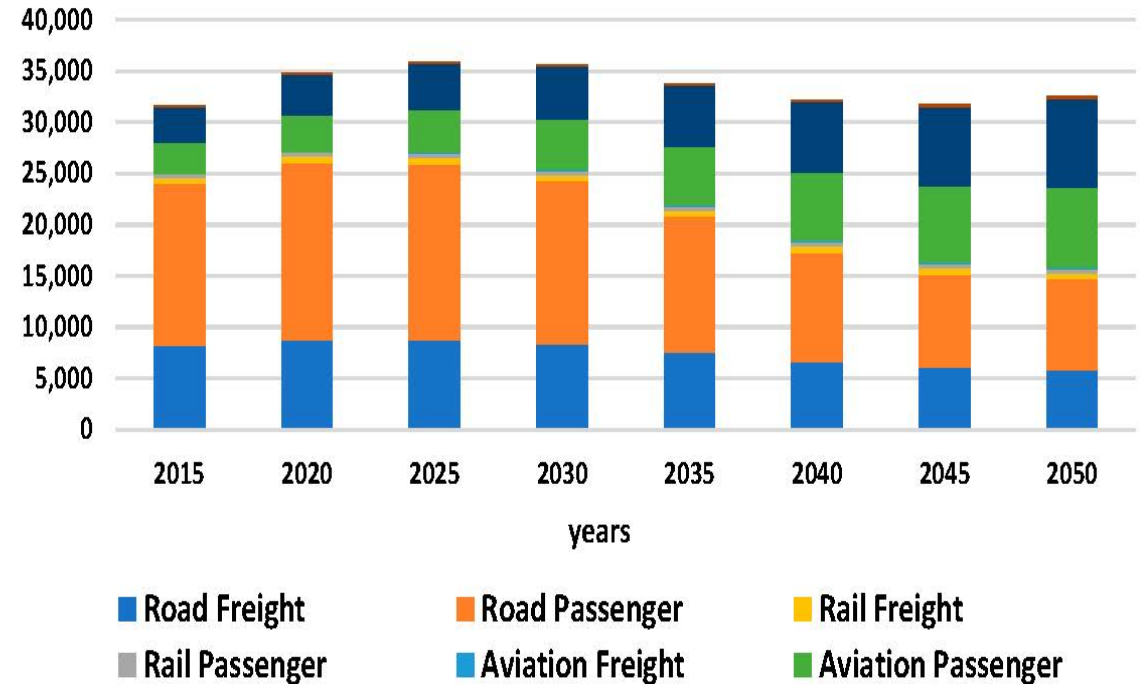
A közlekedési módok energiaigényének alakulása TWh/év

Demand for passenger transport by mode
Current demand pathway, billion passenger-kilometres

Final transport energy demand

Final transport energy demand [TWh/a]

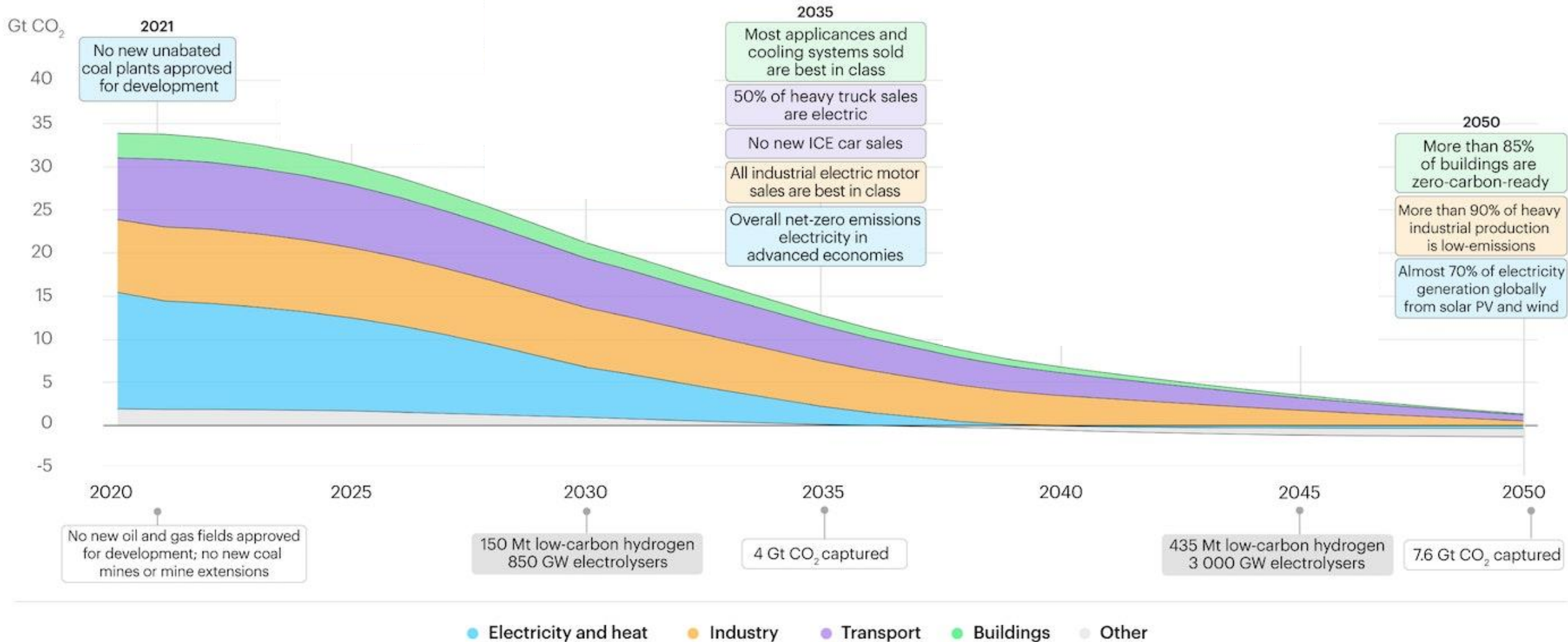

2050 fosszilis energia nélkül

International Energy Agency:

**2035: Nincs több diesel!
Az új gépjárművek
emissziómentesek**

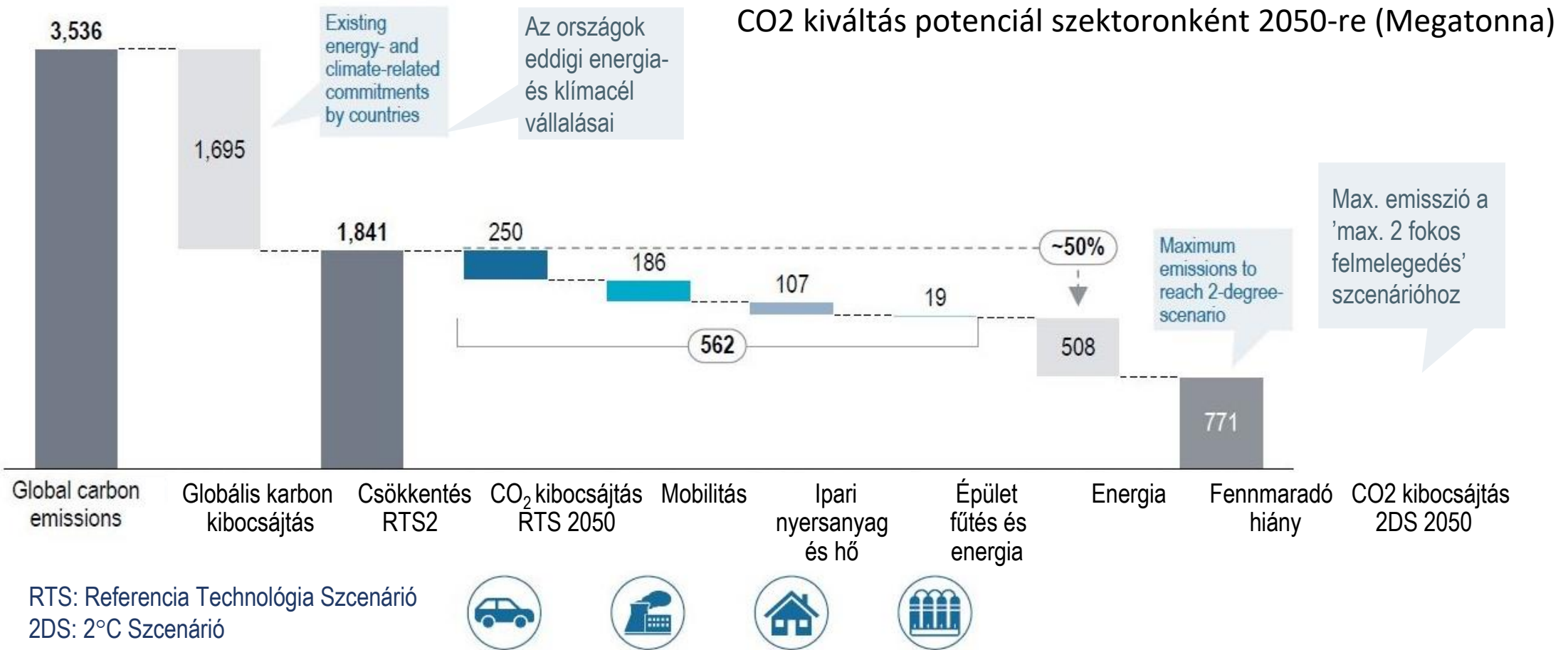
**2050: Összes jármű
emissziómentes**

A hidrogén szerepe a klímacélok teljesítésében

A hidrogén használata a közlekedésben, valamint az ipari, építőipari és energiaszektorban kiválthatja a klímacélok eléréséhez hiányzó hányad 50%-át.

Miért hidrogén? Mítoszrombolás tudományos alapokon

1

Mítosz

Valóság:

1

A hidrogén veszélyes:
Lásd Hindenburg léghajó!

A gyúlékony festék kapott lángra, a H₂ elillant, a diesel olaj égett sokáig. A hidrogén **biztonságos**.

2

Választani kell:
Akkumulátor vagy hidrogén.

A modern technológia több-komponensű, ahol a helyes válasz: akkumulátor **és** hidrogén.

3

A hidrogén szállítása drága.

Az elektromos távvezetéken történő energiaszállítás 8-szor olyan drága. Hidrogénnel szállítva **olcsóbb**.

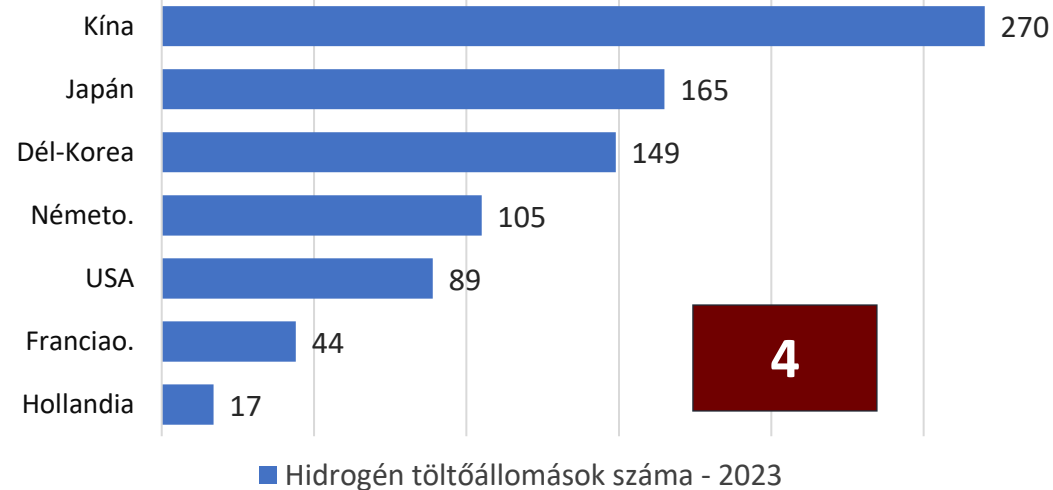
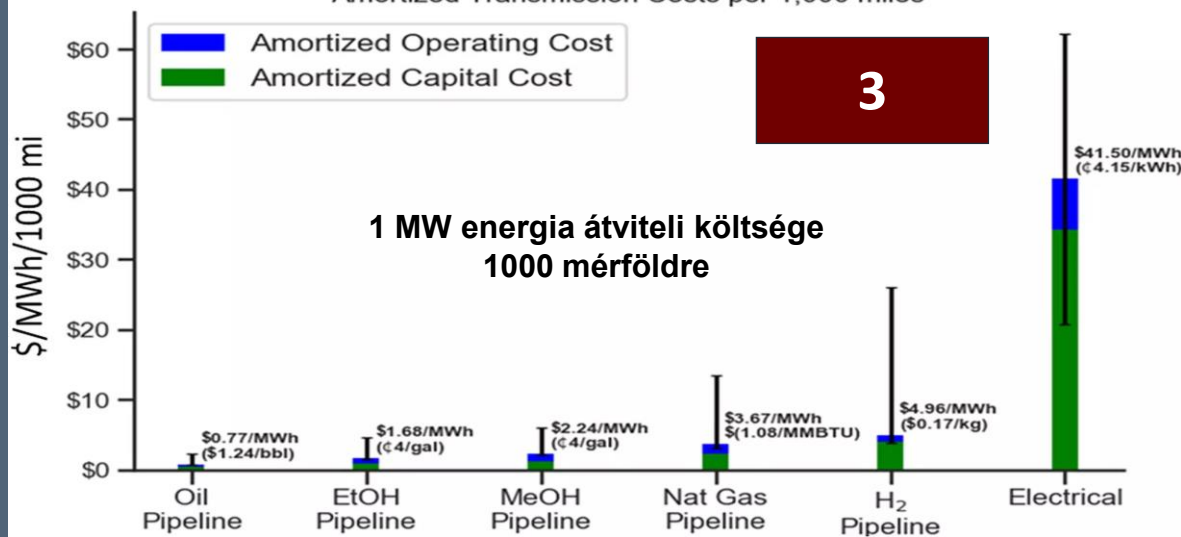
4

Nincsenek hidrogén
töltőállomások.

Jelenleg **több mint ezer** hidrogéntöltőállomás van a világon, ennek majd 1/3-a Kínában.

- Sztatikus kisülés történt.
- A gyúlékony nitrocellulóz festék kapott lángra.
- A **hidrogén kiszökött, gyorsan és biztonságosan elégett** az utasok feje felett.
- A dízel ü.a 10 óráig égett.
- **Ugyanígy történt volna hélium gáz esetében is!**

Amortized Transmission Costs per 1,000 miles

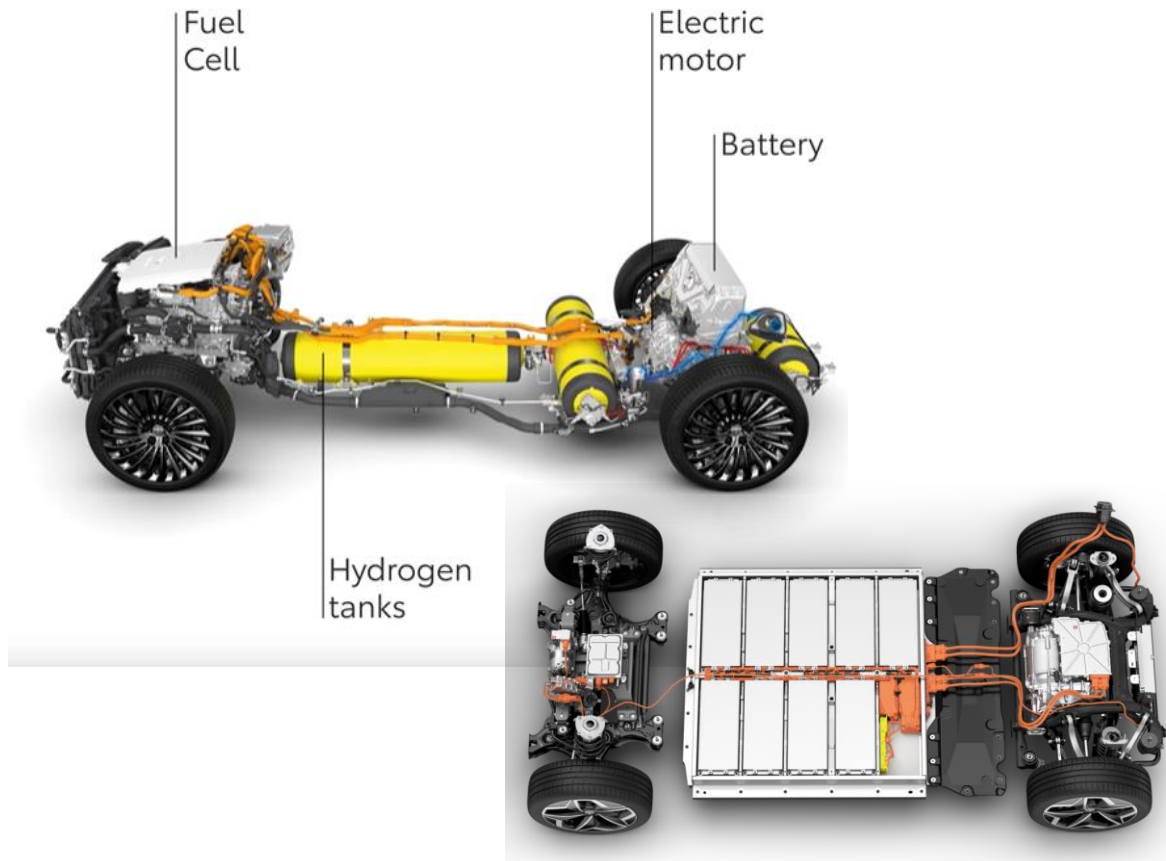

Akkumulátor - Hidrogén

Mi a közös bennük?

- Elektromos hajtás (ez a zöld jövő)
- Az üzemanyagcellás rendszer (járműben) tartalmaz akkumulátort

Miben térnek el?

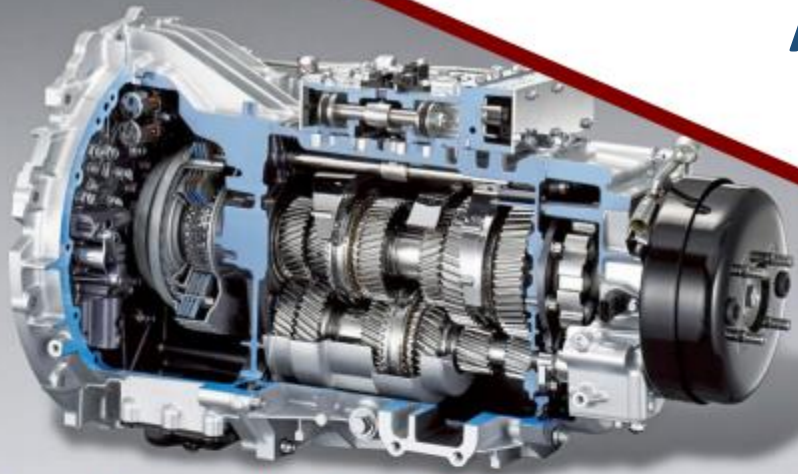
- Hatótávolság
- Az energiatárolás hossza (szezonális: csak hidrogén)
- Retrofit (dízel motorok átalakítása hidrogénessé)
Ez több, mint 100 millió meglévő járművet jelent, a járművek kb. 20 évig futnak Ide kapcsolódhat a e-fuel.

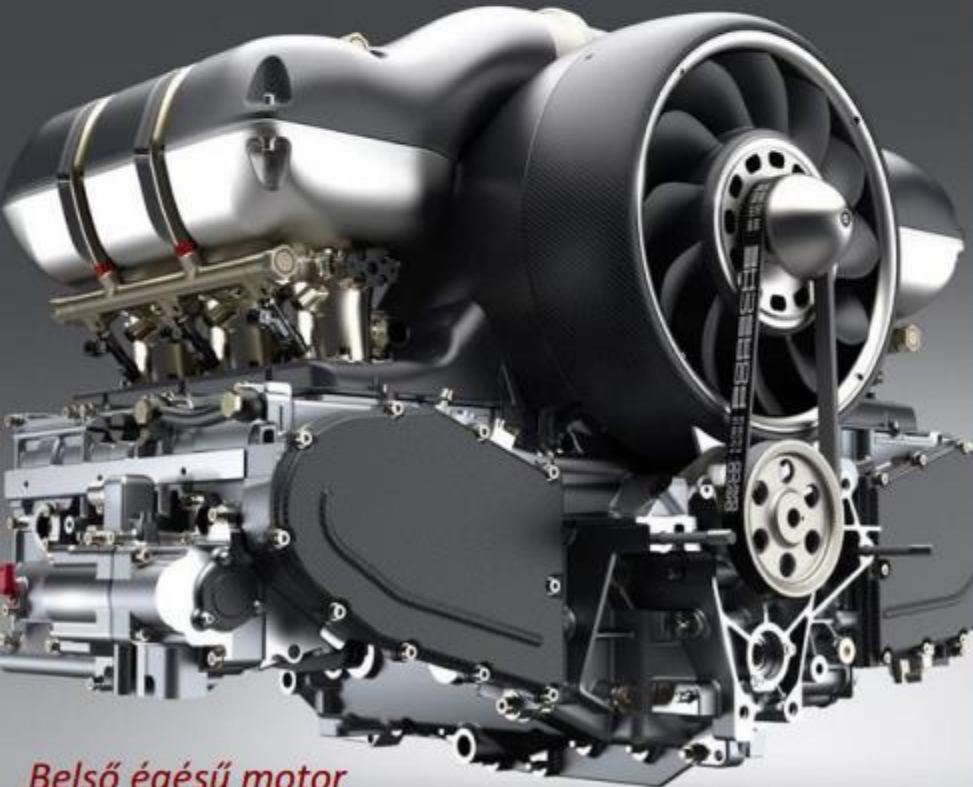
Ford Falcon featuring a dual injection Coyote V8 engine powered by HYDROGEN combustion engine

Az elektromos hajtás a jövő

Automatikus mechanikus váltó

Belső égésű motor

Elektromos motor:

Hatékonyság
az energiától
a kerekéig:
65-69%
87-91%
(+visszanyert)

*Energia-
átvitel:*

Kardán

Hatékonyság
az energiától
a kerekéig:
16-25%

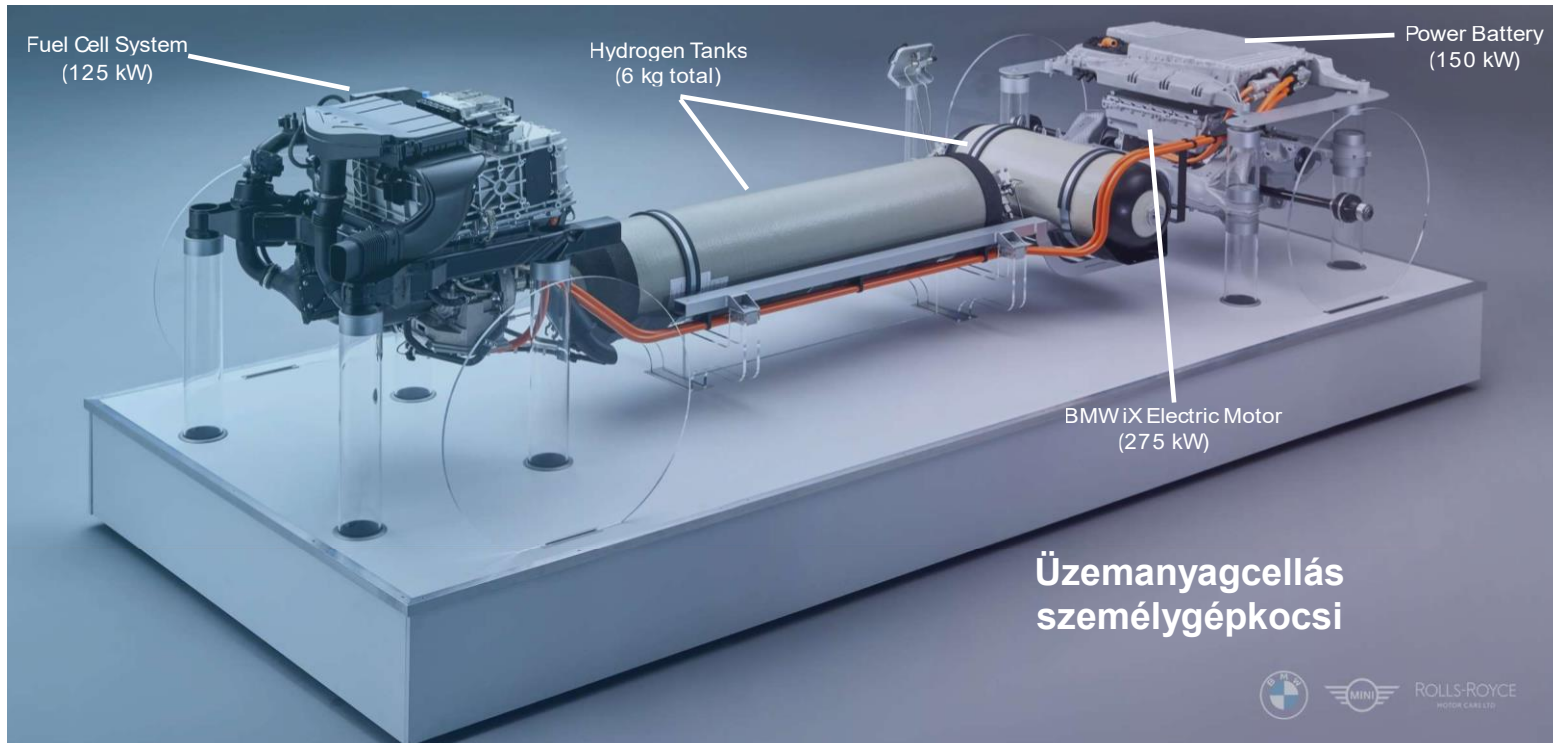
Hagyományos belső égésű motor hajtáslánca
a mérnöki tudomány csúcsa

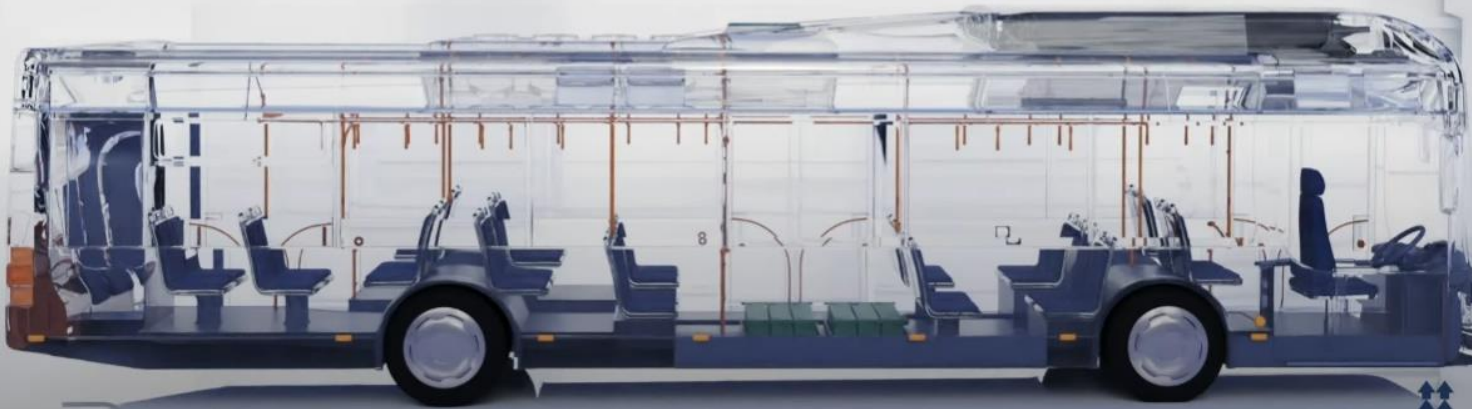
Hajtásláncok

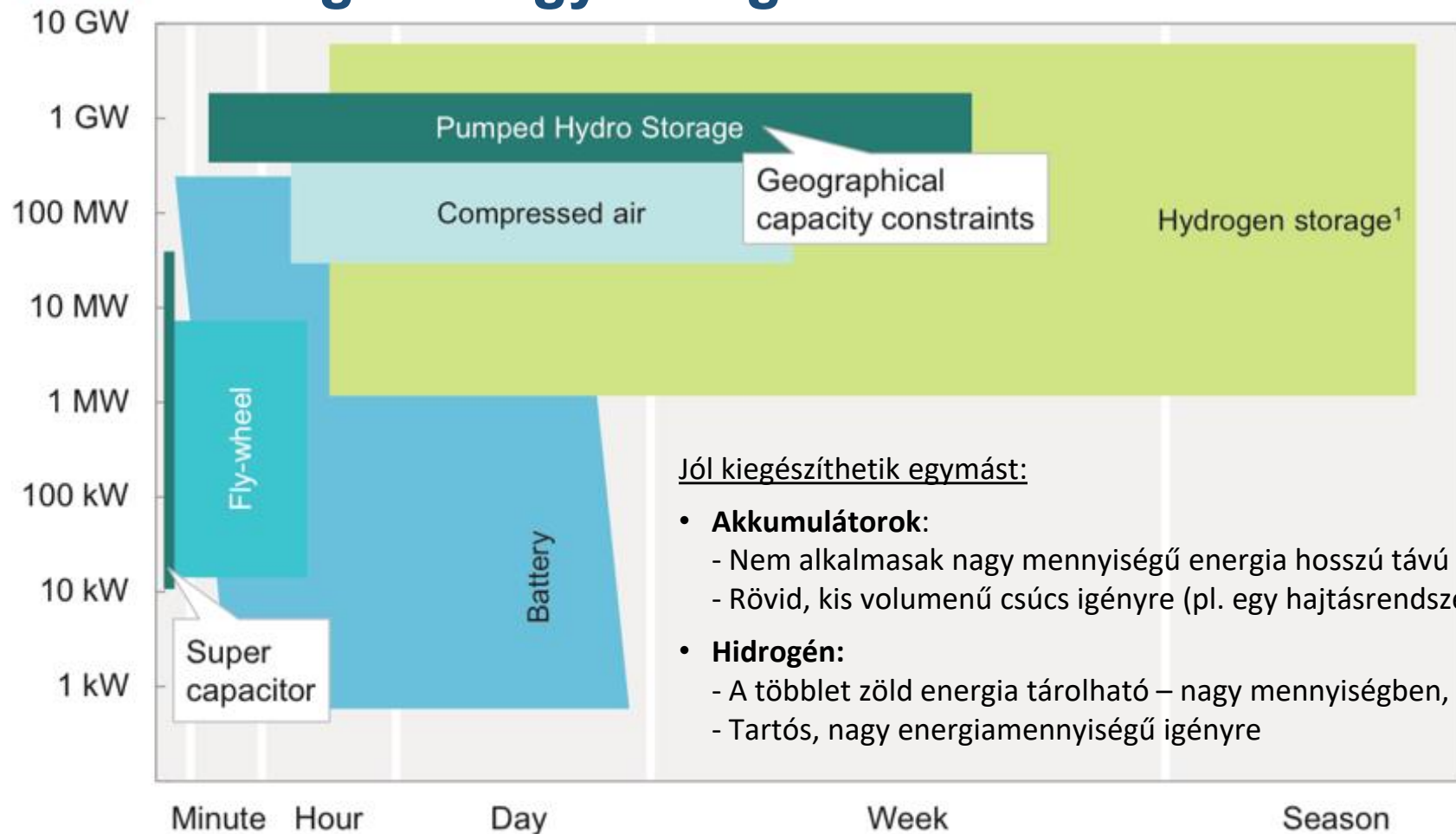
A jövő járműje:

- **Önvezető és összekapcsolt**
- **Megosztásos**
- **Elektromos: hidrogén + akku**

Üzemanyagcellás autóbusz

Capacity Hidrogén: nagy energia hosszútávú tárolásának megoldása

Jól kiegészíthetik egymást:

- **Akkumulátorok:**
  - Nem alkalmasak nagy mennyiségű energia hosszú távú tárolására
  - Rövid, kis volumenű csúcs igényre (pl. egy hajtásrendszerben)
- **Hidrogén:**
  - A többlet zöld energia tárolható – nagy mennyiségben, sokáig
  - Tartós, nagy energiamennyiségű igényre

Alacsonyabb tömeg

Nagyobb hatótávolság

Nagyobb energiasűrűség

Zöld: kisebb ökológiai lábnyom

Zöld energia ingadozás kezelése

Gyorsabb tankolási idő

Gyorsabb tankolási idő

1 IEA data updated due to recent developments in building numerous 1MW hydrogen storage tanks
Source: IEA Energy Technology Roadmap Hydrogen, 2018; IAEA Scientific and Policy Working Group on Hydrogen, 2018

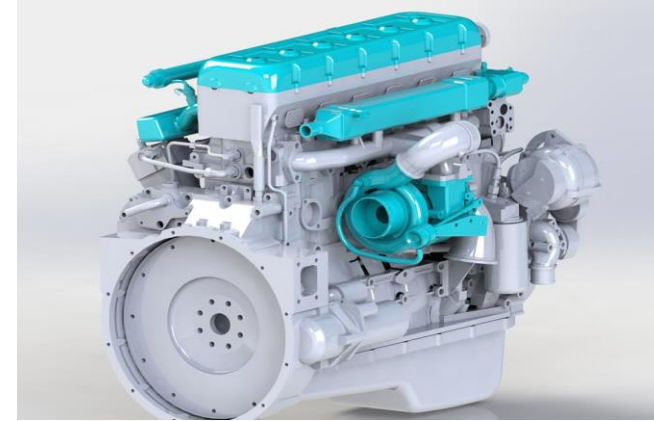
Hidrogénhajtás típusai

Üzemanyagcellás
elektromos meghajtás

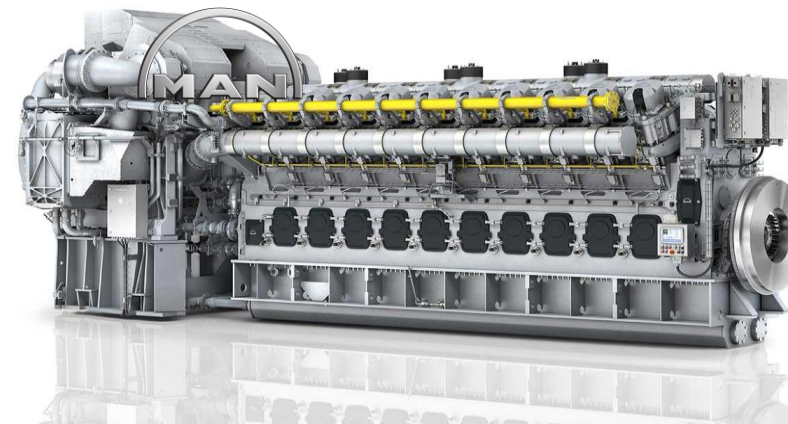

Használatba vették Svájcban a **Hyundai XCIENT** Fuel Cell H₂ üzemanyagcellás teherautókat (< 50)

Hidrogén belső égésű motor

KE₂O_U
emission-free technology.

MAN 35/44G TS belső égésű H₂ ready motor - 25% CO₂ kibocsájtás csökkenés

Valós alternatíva a hidrogén? A brit lízingcégek válasza

www.gbvehicleleasing.co.uk

Search Vehicles

In-stock vehicles only: No

Manufacturer:

Any Make

Model:

Any Model

Monthly Budget:

Any Budget

Contract Length (months):

Any 24 36 48

Initial Payments (months):

1 3 6 9 12

Annual Mileage:

Any mileage

Fuel Type:

Hydrogen

Car Leasing Special Offers

Looking for a great lease deal? At GB Vehicle Leasing we offer fantastic car leasing deals on a wide range of cars. Here's a selection of our top special offers, of which many are in stock with quick delivery available (typically 2-4 weeks approx. from order)...

Read more

TOYOTA MIRAI

3 Deals Available

Personal
£881.04 pm inc VAT
Initial rental: £7,929.36 inc VAT
48 month term, 5000 miles

Business
£734.20 pm exc VAT
Initial rental: £6,607.80 exc VAT
48 month term, 5000 miles

HYUNDAI NEXO

1 Deals Available

Personal
£1,033.80 pm inc VAT
Initial rental: £9,304.20 inc VAT
48 month term, 5000 miles

Business
£861.50 pm exc VAT
Initial rental: £7,753.50 exc VAT
48 month term, 5000 miles

BNP Paribas, HRS start hydrogen refueling stations leasing

French HRS with BNP Paribas Leasing Solutions to offer a financing offer coupled with purchasing a refuelling station.

Personal Benefits of a Hydrogen Car Lease

- It's cheap (within reason)
- Provides three times as much energy as the equivalent quantity in petrol
- Holds energy well
- Environmentally friendly
- Longer driving range

Business Benefits of a Hydrogen Car Lease

- Fewer emissions
- Longer driving range
- Efficient
- Exempt from London congestion
- Low company tax rate

Az Európai vasúti gyártók válasza

Stadler FLIRT H2 típusú vasúti jármű

Alstom Coradia iLint zero emissziós hidrogénhajtású vonat

SIEMENS

Simenes Mobility és
Deutsche Bahn
együttműködés:
Mire Plus H2 vonatot és
mobil töltőállomásukat.

Európai H2 buszgyártók

Van Hool, Brüsszel

Wright Bus, Aberdeen

Evobus, CHIC, Hamburg

Rampini - Genova

Lengyel SOLARIS

Szlovák Mobility & Inn. Prod.

SAFRA, HyCity, Franciaó.

CAETANO/Toyota, Portugália

KARSAN e-ATA, Törökország

MERCEDES – eCitaro

METROBUS, Liverpool

NESOBUS, Lengyelország

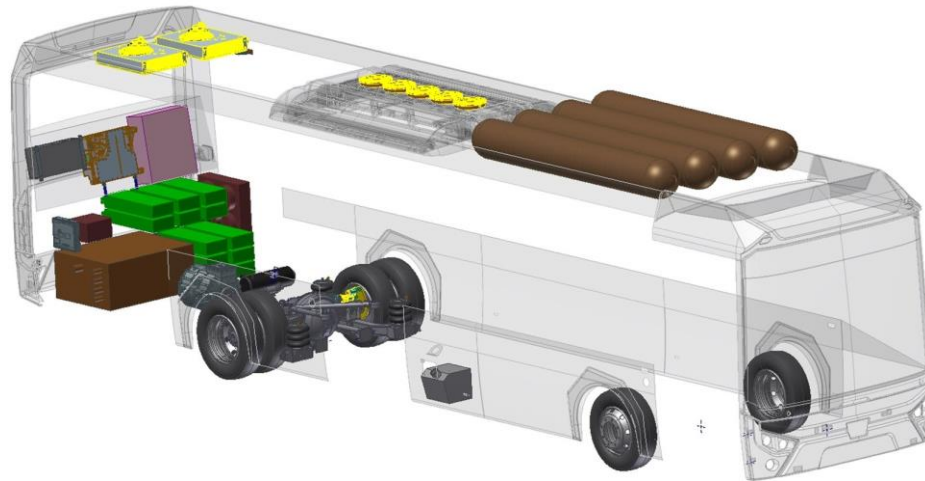
Hazai hidrogénbusz fejlesztések

GOLDI MOBILITY Kft.: Hidrogén üzemanyagcellás autóbusz

IKARUS: Bolgár H₂ projekt

KRAVTEX-KÜHNE CSOPORT: H₂ autóbusz fejlesztési terv

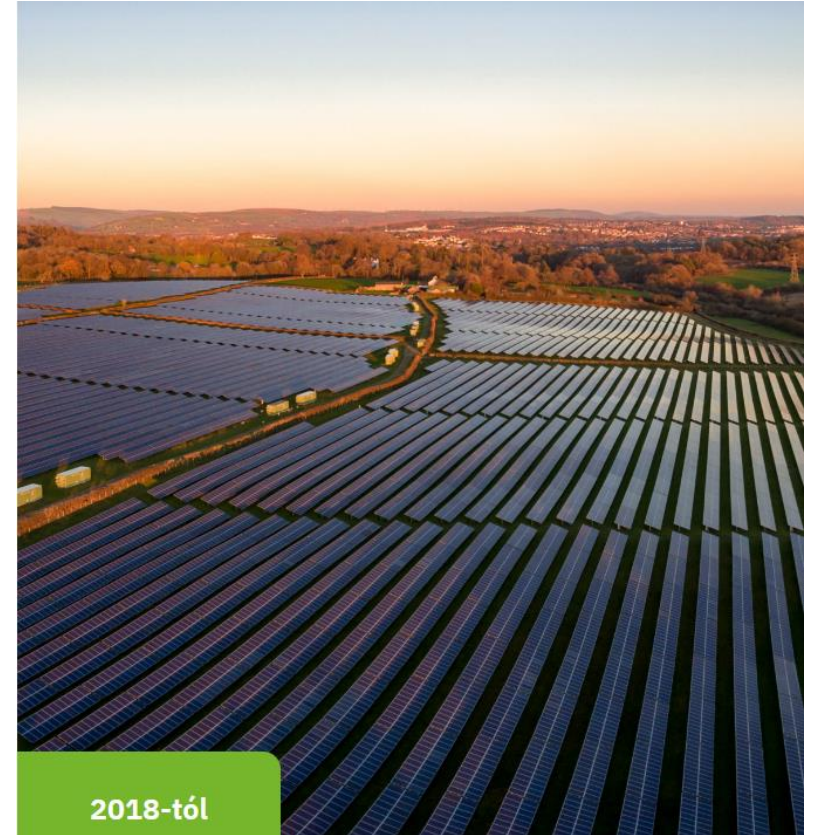

ITK Holding: H₂ busz 3. név?

Hazai hidrogéntechnológiai pilot projektek

- **Zöld hidrogént előállító energia üzem – MOL**
10 MW elektrolizáló rendszer fejlesztése, 100 MW felskálázható módon
- **Bükkábrány – Energia Park**
  - 'Power to Gas' technológia tesztelése 1 MW kontrollálható PEM elektrolizáló és a kapcsolódó infrastruktúra építésével 32 ha területen
  - Output: Zöld hidrogén, csúcsteljesítmény: 22 MWp
- **OIL & GAS – ALTEO HyStore projekt, Öcsöd**
  - Hidrogéntárolás használaton kívüli gáztárolóban többcélú alkalmazással elektrolizálóval és gázszállítási képességgel
- **MVM Akvamarin project**
2,5 MW összteljesítményű elektrolizáló rendszer és a kapcsolódó hidrogéngáz előkészítő technológia fejlesztése Kardoskúton
- **Megújuló Energiák Nemzeti Laboratórium**
Hidrogén fókusszal: Dr. Tompos András

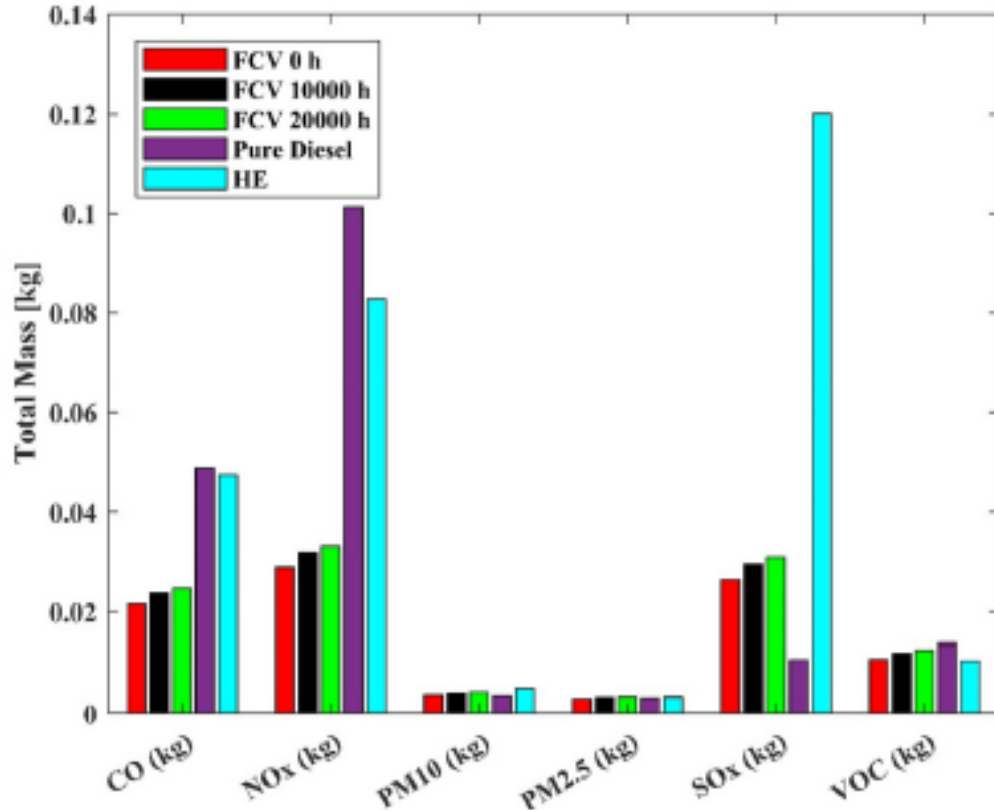
- **Hidrogéntartály fejlesztése, K+F**
Neumann Egyetem

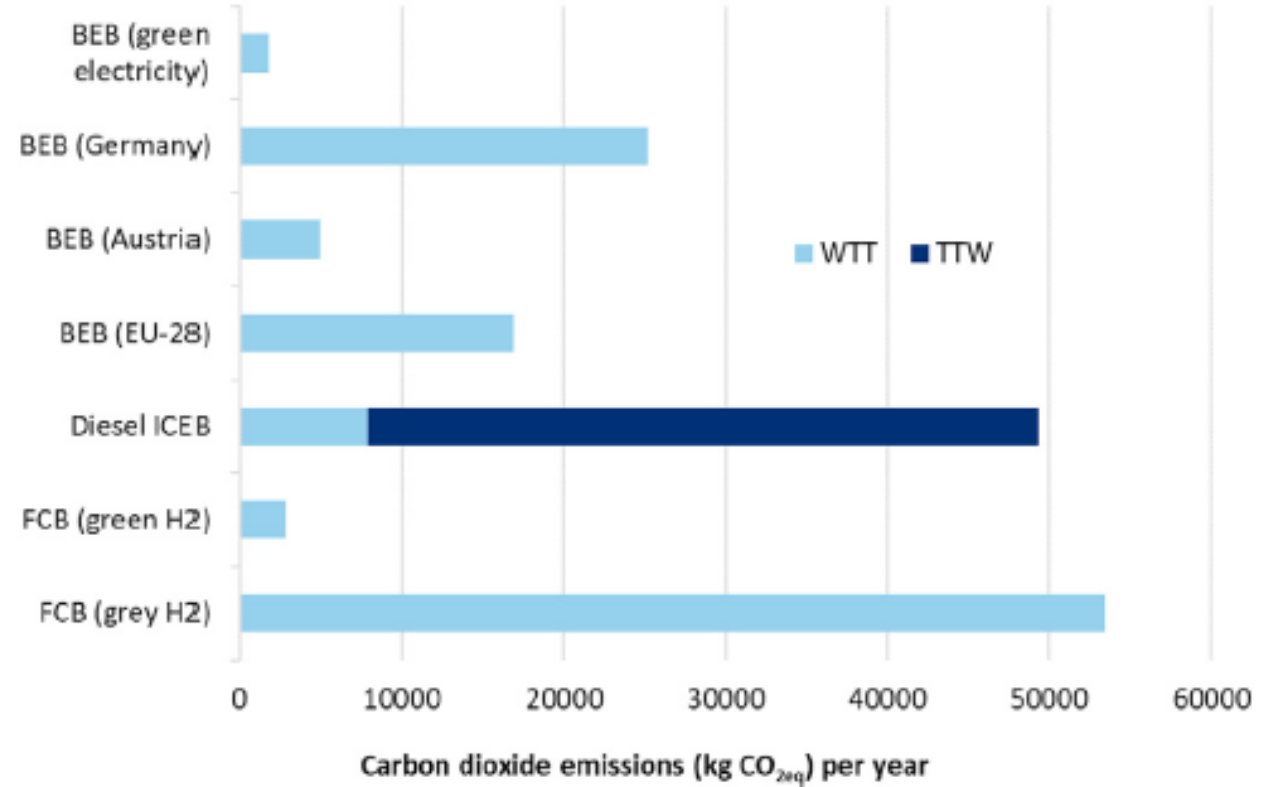
Légszennyezés mértékek összehasonlítása

Légszennyezés

Autóbuszok légszennyezőanyag-kibocsátásának mértéke 100 km-enként.
<https://doi.org/10.1016/j.energy.2022.125003>

CO₂ kibocsájtás

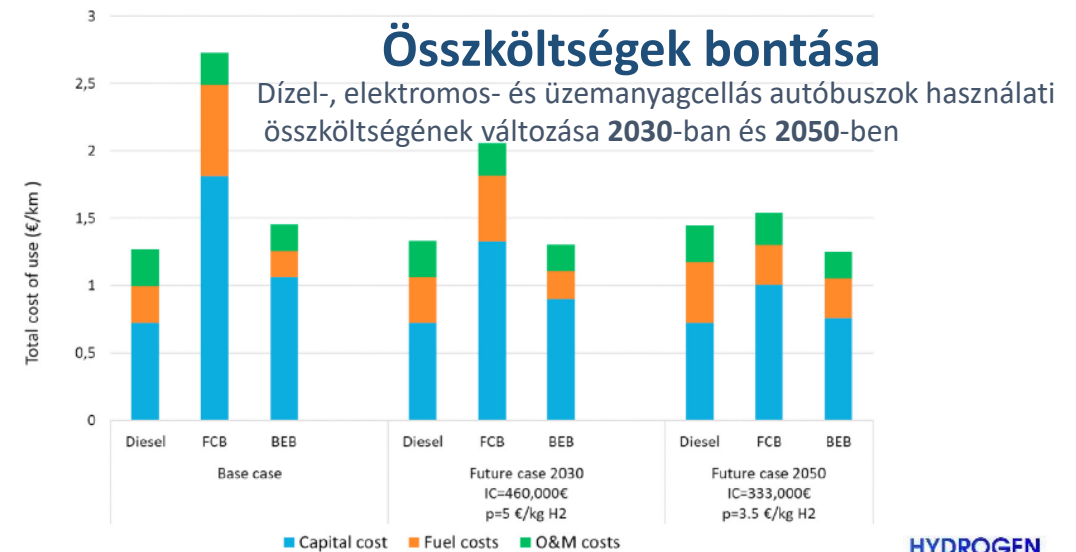
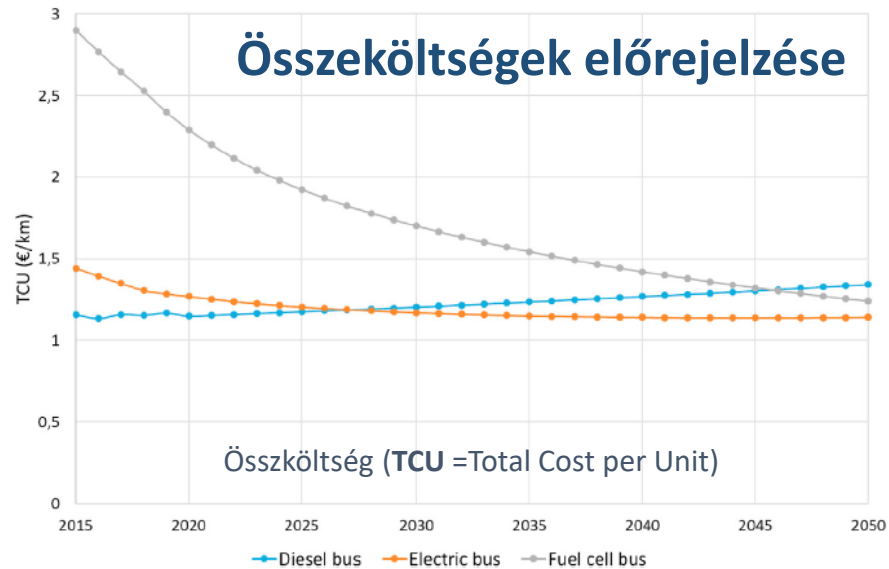
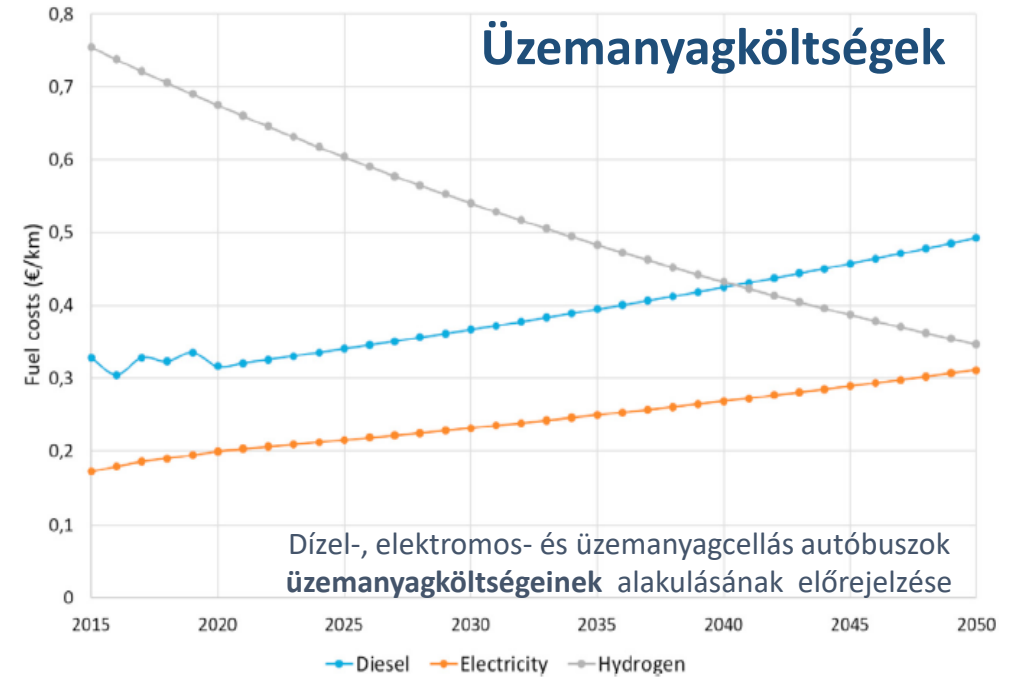
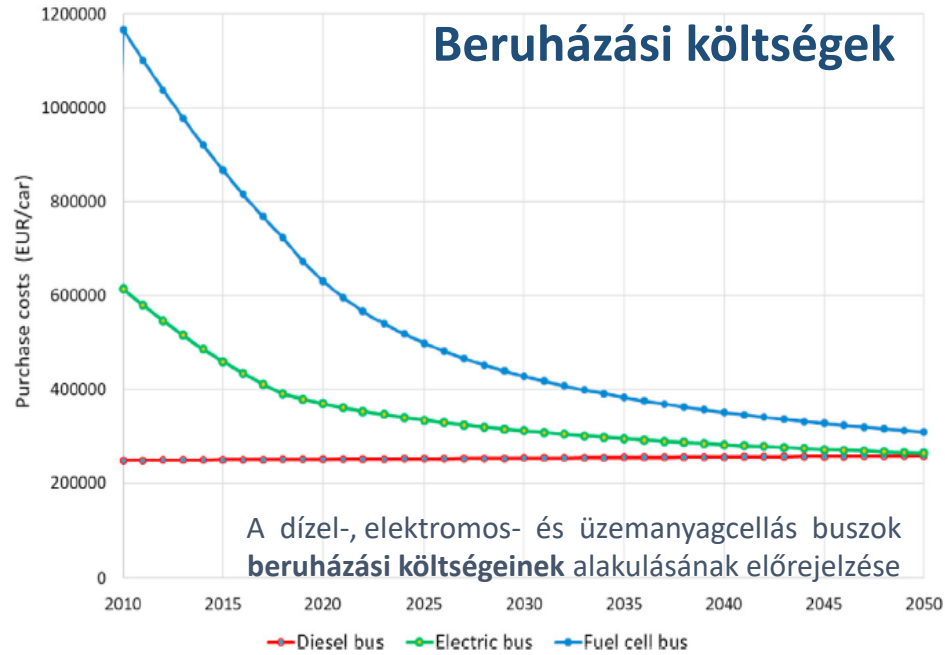
CO₂ kibocsátás 12 méteres buszoknál 45 ezer km éves futásteljesítménnyel
<https://doi.org/10.1016/j.energy.2021.121340>

WTT = Well-to-Tank: WTT emissions consist of all processes between the source of the energy (the well) through the energy extraction, processing, storage and delivery phases up until the point of use (the tank).

TTW = Tank-to-Wheel: Emissions within the vehicle.

Költségek összehasonlítása

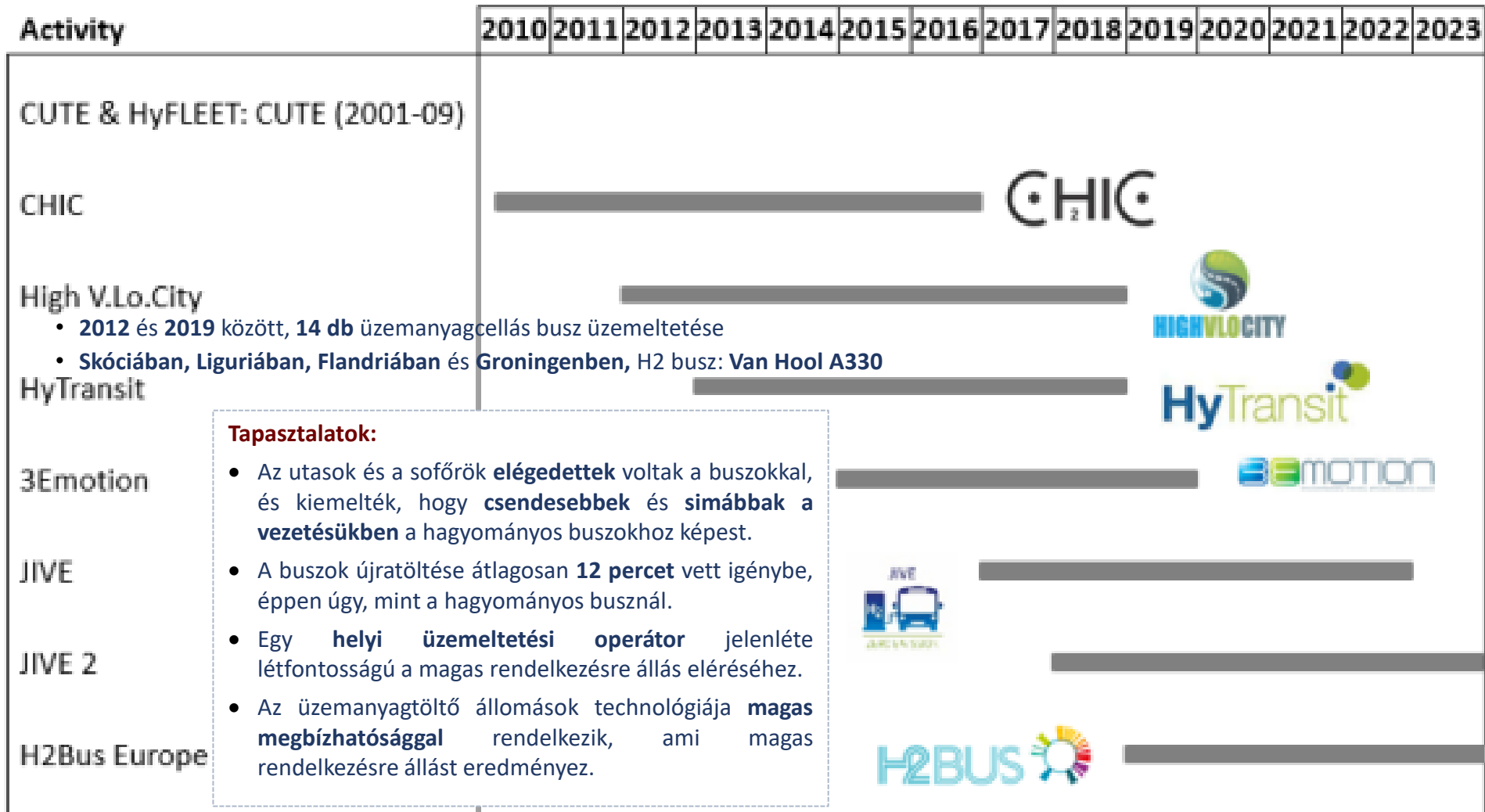
Hidrogén üzemanyagcellás autóbusz összehasonlítása más üzemanyag meghajtású buszokkal

	Dízel	Elektromos			Hidrogén cellás		
Típus		Plug-in töltés	Konduktív töltés	Induktív töltés	Szürke hidrogén	Kék hidrogén	Zöld hidrogén
Életciklus káros kibocsátása (g CO ₂ /km)	1350	656	682	650	850	71	0
Káros kibocsátás relatív arányosítva a dízelhez	100,00%	48,59%	50,50%	48,15%	62,70%	5,26%	0,00%
Átlagos üzemanyag fogyasztás	40 – 60 liter		90-150 kWh		9-10 kg	9-10 kg	9-10 kg
Egységár	~582,9 Ft		~70 Ft/kWh		~3 \$/kg	~6 \$/kg	~8 \$/kg
Üzemanyag költség /100 km (min)	23 316 Ft		6300 Ft		8991 Ft*	17 982 Ft*	23 976 Ft*
Üzemanyag költség /100 km (max)	34 974 Ft		10 500 Ft		9990 Ft*	19 980 Ft*	26 640 Ft*
Költség különbség dízelhez képest (legjobb eset)	0%		-72,97%		-61,43%	-22,87%	+2,8%

Nemzetközi projektek

- **EU célkitűzés a zéró emissziójú közlekedés,** a fosszilis üzemanyaggal működő járművekről a tisztább, környezetbarát megoldásokra történő áttérés.
- **Tiszta Jármű Irányelv:** 2025-ig minden EU tagállamban **min. 24%** tisztának minősülő közlekedési buszt állítsanak forgalomba
- **Már elindultak az első európai üzemanyagcellás buszprojektek**

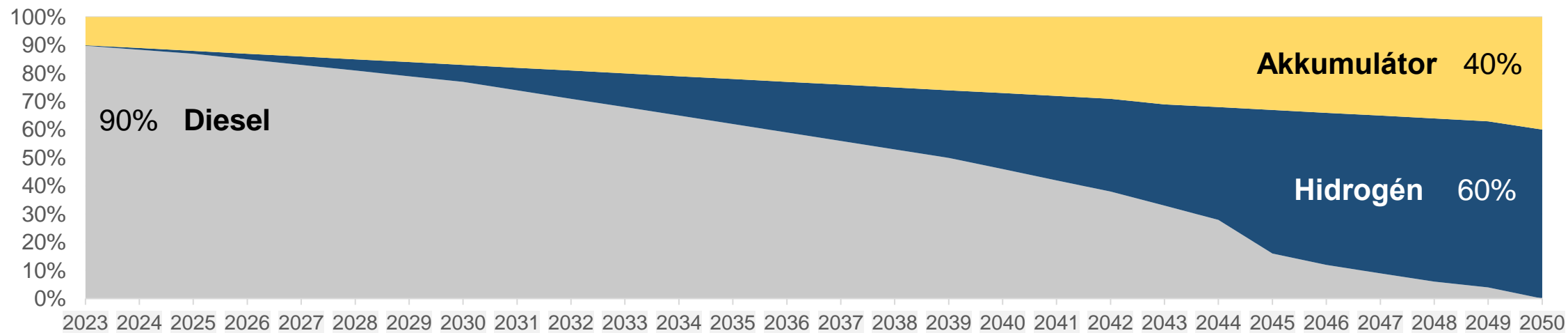

A jövő új követelményei – már a jelenben

A VOLÁN 2035-től nem szerezhethet be dieselt

2050-re nem lehet CO2 kibocsájtás

Köszönöm a figyelmet!
www.hh2.hu

